

De talige overgang van secundair naar hoger onderwijs

twee initiatieven
“Academisch
Nederlands”

Boekpresentatie
Breda, 28 maart 2012

Overzicht

- **Inleiding**
- **Twee verhalen**
 - Cursusontwikkeling
 - Taalgericht vakonderwijs

Inleiding

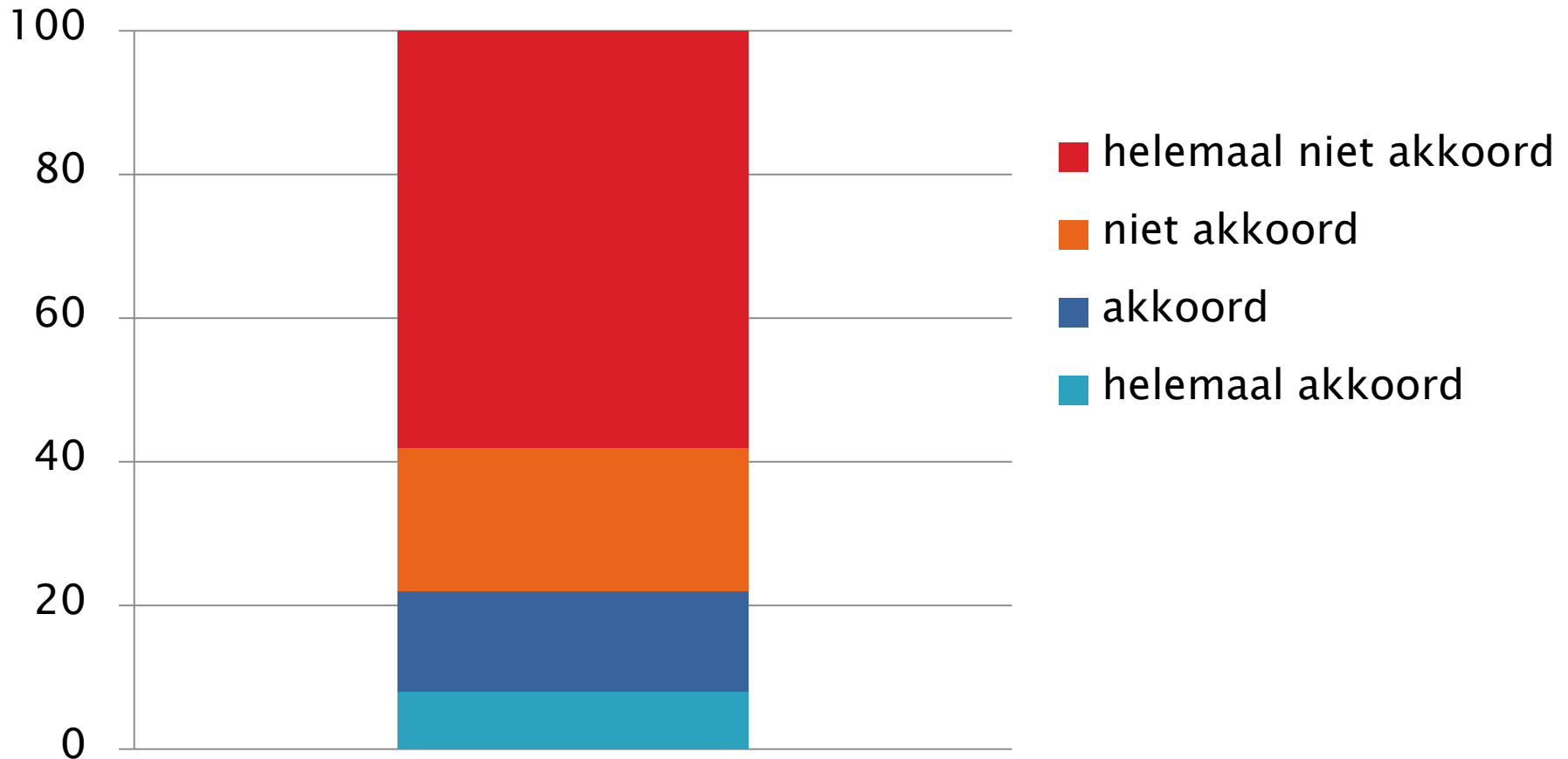
- “Academisch Nederlands”?
- Link secundair – hoger onderwijs?
- Draaiboek ter ondersteuning van nieuwe initiatieven
- behoefteanalyses

behoefteanalyses

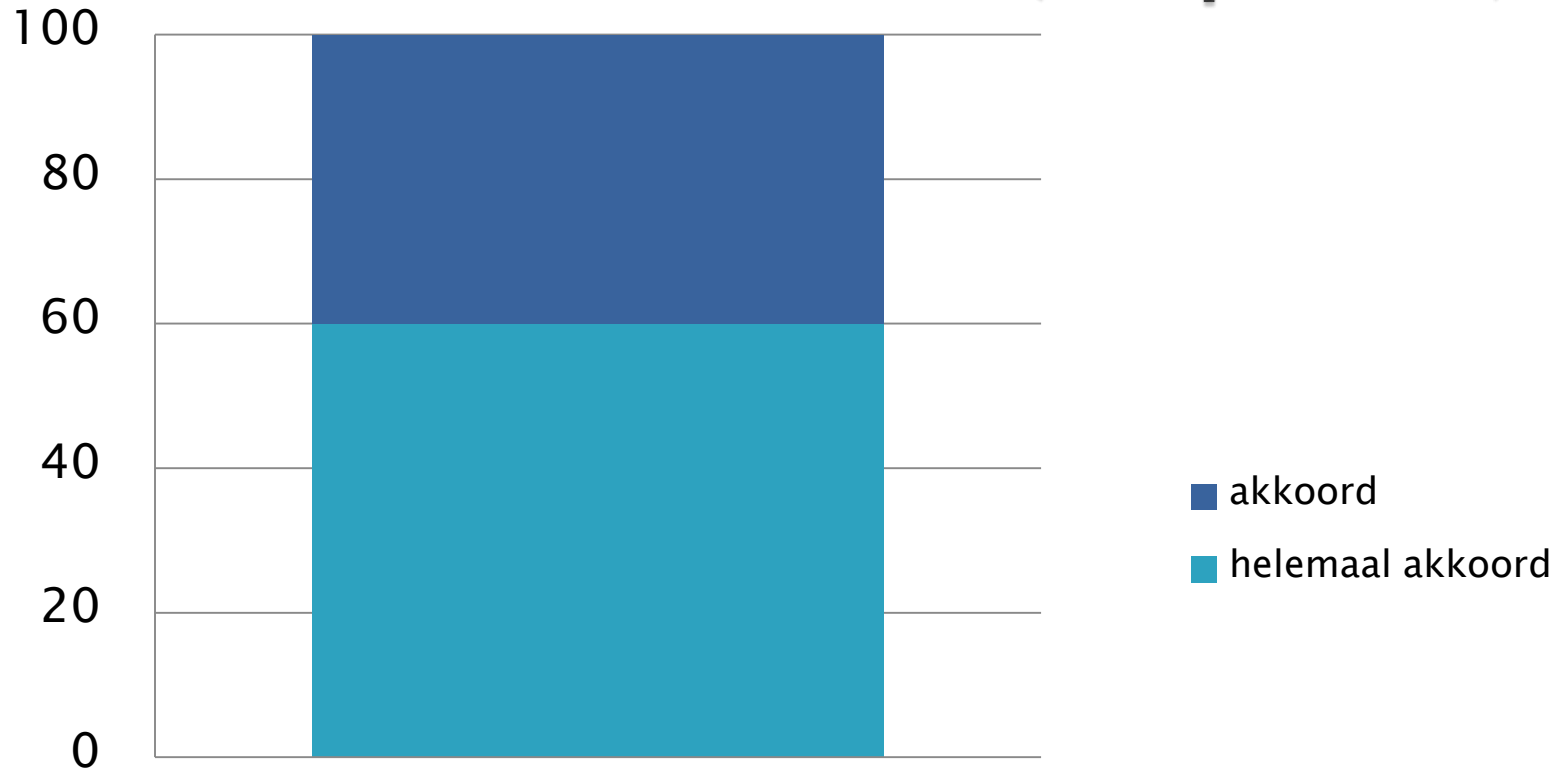
Combinatie van verschillende bronnen

- Enquête studenten
- Enquête docenten
- Analyse studentenverslagen

Moeite met inhoud van een vak door de taal (enq. stud.)

Academisch Nederlands leidt tot betere studieresultaten (enq. doc.)

Academisch Nederlands
leidt tot betere studieresultaten

Analyse studentenverslagen

Zie hand-out

- **Per twee of drie**
 - Wat zijn voor jou de belangrijkste (talige) struikelblokken?
 - Welke feedback / welk advies geef je?
- **Terugkoppeling naar de groep en discussie**

Talige struikelblokken schrijfvaardigheid

- Opbouw en samenhang van een tekst
 - > globale structuur, paragrafen en alinea's, structuurwoorden
- Stijl en register
 - > woordkeuze
 - > spreektaal, sms-taal
 - > beeldend, verhalend, anekdotisch taalgebruik
 - > overbodige woorden
- Zinsbouw, interpunctie, woordenschat (vaste samenstellingen, lidwoorden)
- Spelling
 - > aaneenschrijven, dt
- Attitude

Overzicht

- **Inleiding**
- **Twee verhalen**
 - Cursusontwikkeling
 - Taalgericht vakonderwijs

Cursusontwikkeling

Vragen

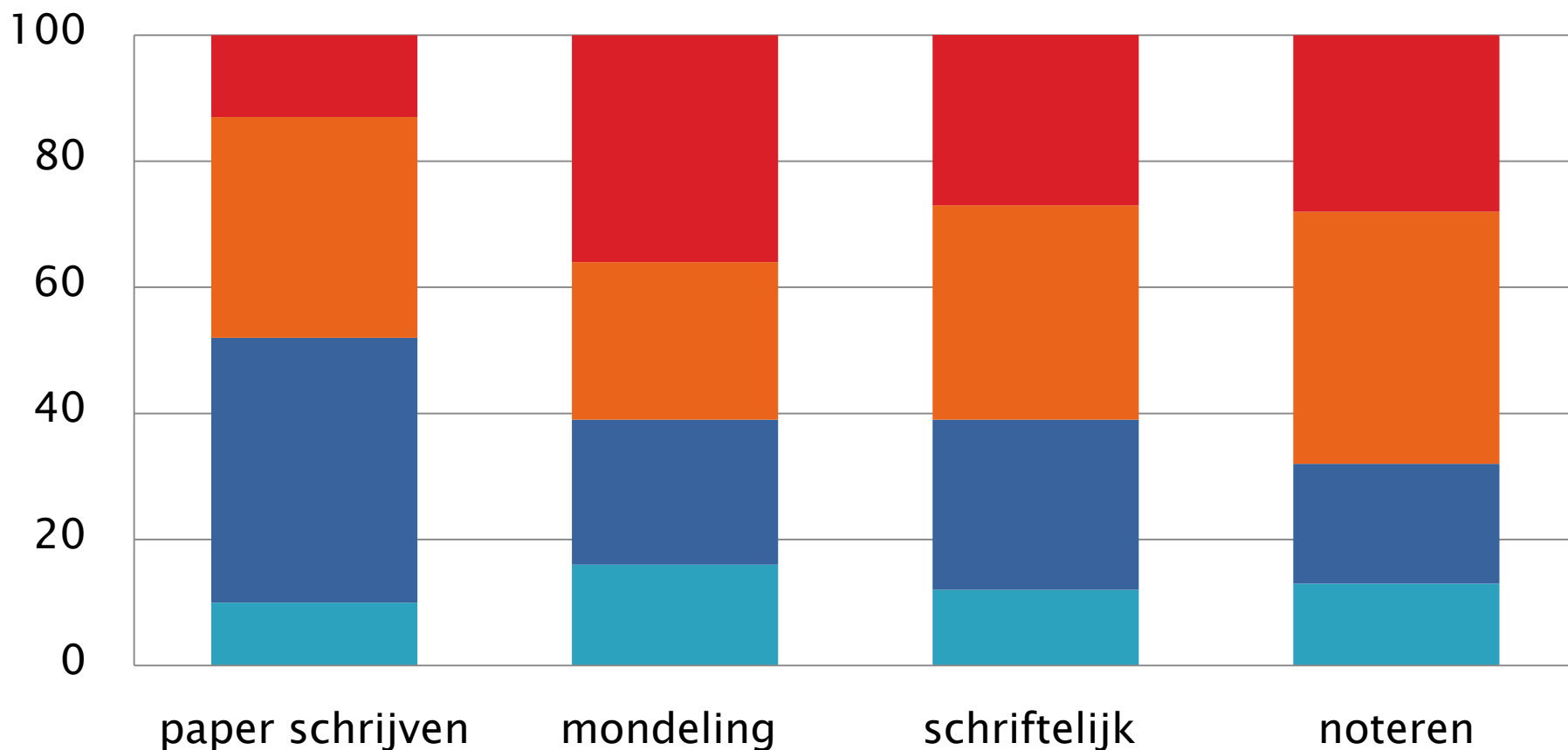
- cursus, workshops, pairs?

Cursusontwikkeling

Vragen

- cursus, workshops, pairs?
- welke thema's?

Ik heb moeite met... (%)

■ helemaal akkoord ■ akkoord ■ niet akkoord ■ helemaal niet akkoord

Cursusontwikkeling

Vragen

- cursus, workshops, pairs?
- welke thema's?
- hoe materiaal verzamelen?
- welke oefeningen?
- hoe studenten individueel aanspreken?

Cursusontwikkeling

Drie voorbeelden

1. Academisch taalgebruik
2. Notities nemen
3. Examenvragen beantwoorden

1. Academisch taalgebruik

Zie voorbeeld op hand-out

1. Academisch taalgebruik

Orden de volgende tekstfragmenten van 1 (meest academisch) tot 3 (minst academisch).

Denk daarbij aan het volgende :

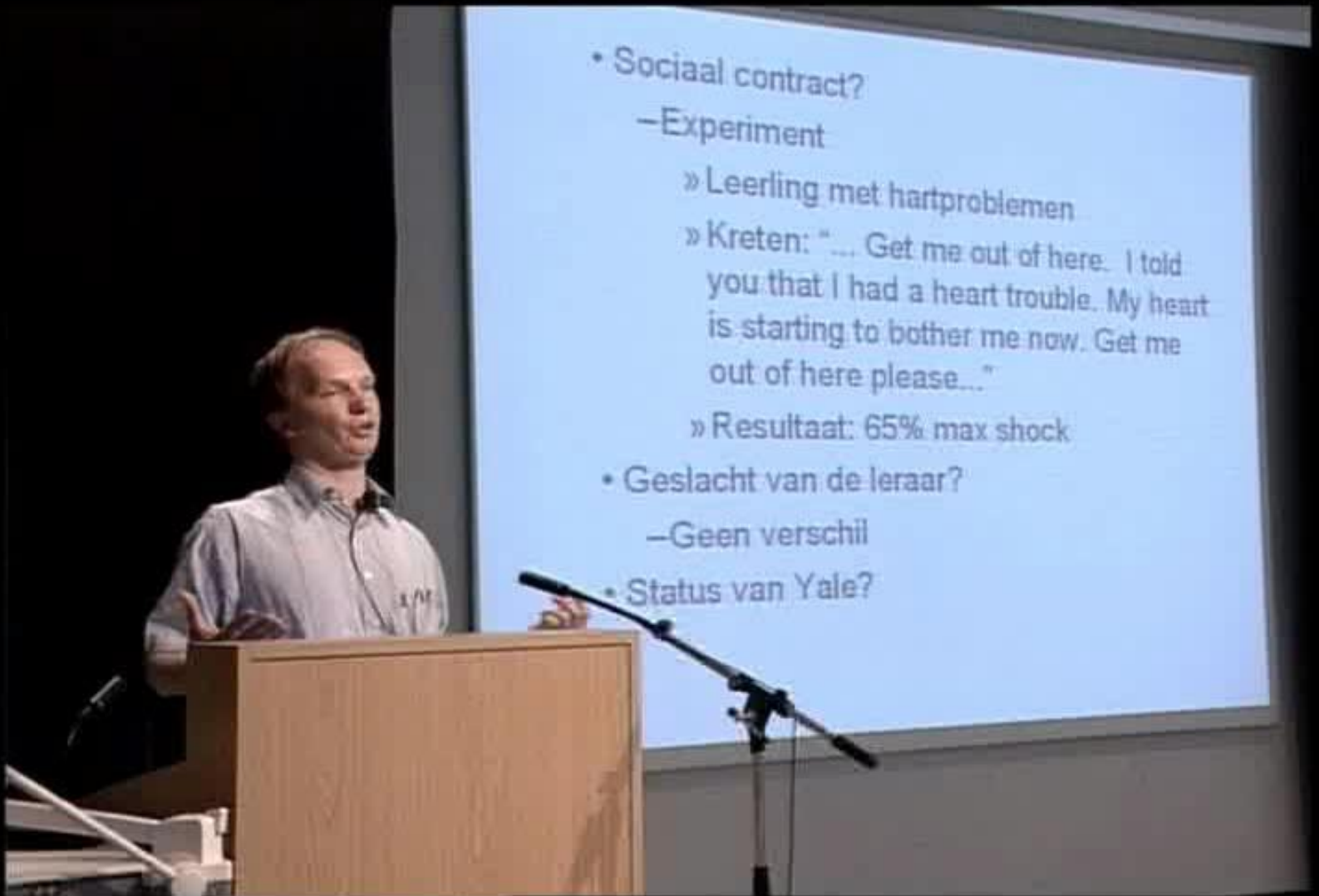
- Voor wie is de tekst bedoeld ?
- Waarom wordt de tekst gelezen ?
- Op welke bronnen is de tekst gebaseerd ?

1. Academisch taalgebruik

- woordenschat
- academische communicatie
- citeren en quoteren

2. Notities nemen

- belang van authentiek materiaal
- opdrachten?

- Sociaal contract?

- Experiment

- » Leerling met hartproblemen

- » Kreten: "... Get me out of here. I told you that I had a heart trouble. My heart is starting to bother me now. Get me out of here please..."

- » Resultaat: 65% max shock

- Geslacht van de leraar?

- Geen verschil

- Status van Yale?

3. Examenvragen beantwoorden

Zie voorbeeld in hand-out

- opdrachten?

3. Examenvragen beantwoorden

Studie-
Onderzoeks-
Schrijf-
} vaardigheden

Spelling en grammatica geïntegreerd

Individuele verwerking

Zie voorbeeld in hand-out

Individuele verwerking

- Welke inleiding vind je het overtuigendst?
- Welke tekst zou de docent overtuigend vinden? Waarom?
- Werd de alinea goed gestructureerd? Zou je die zelf anders structureren?
- Mis je bepaalde informatie in deze inleiding?
- Gebruikt de auteur academisch taalgebruik?
- Welke zinnen zou je anders formuleren en waarom? Hoe dan?

Overzicht

- Inleiding “Academisch Nederlands?”
- Twee verhalen
 - Cursusontwikkeling
 - Taalgericht vakonderwijs

Taalgericht vakonderwijs?

- Taalgericht vakonderwijs is contextrijk vakonderwijs met taalsteun en vol interactie
- Door meer taalgebruik uit te lokken, zowel in schriftelijke als in mondelinge interactie tussen docent en studenten, vergroot de schoolse taalvaardigheid
- Activerende didactiek

Taalontwikkellend lesgeven?

Een manier van lesgeven (of begeleiden, coachen) waarin de docent (of begeleider, coach) nadrukkelijk een rol heeft in het aansporen, stimuleren, uitdagen en begeleiden van het proces van taalontwikkeling van de student(en).

(Van der Westen)

Stellingen: eens of oneens?

- Het probleem met Nederlandse taalvaardigheid heeft enkel of vooral met taalcorrectheid (spelling, grammatica) te maken en het oplossen is de taak van de docent Nederlands/taalbegeleider.
- De transfer vak Nederlands/remediëring Nederlands > taalvaardig in een vak gebeurt vanzelf door de student
- Een vakdocent is niet met taal bezig
- Taalontwikkellend lesgeven = het niveau verlagen
- Elke docent is een taaldocent (en moet die bijkomende taak in zijn eentje klaren).

Werken aan talige doelstellingen in een niet-talig vak

- Structuur les en lessenreeks aangeven
- Doelen, verwachtingen en eisen expliciteren
- Aanwezige kennis oproepen en voldoende expliciet doen verwoorden
- Studenten leren om zelfstandig moeilijke woorden aan te geven, te verklaren en op te slaan > woordleerstrategieën bespreken
- Schrijfkaders geven
- Kernbegrippen ophoofden en verbanden aangeven
- Interactie uitlokken zonder talige eisen te stellen

Werken aan talige doelstellingen in een niet-talig vak

- Feedback geven
- Vormen van begripscontrole inbedden in momenten van interactie met klas/individuele student/groepjes
- Reflectie op taal
- Leesstrategieën
- Taal en taalsteun in schriftelijke examens
- E-mails van studenten > evt. talige feedback
- Gebruik van werkvormen waarbij gelezen info moet worden verwoord t.a.v. partners

Vragen?

Bedankt voor uw aandacht!

Europese Unie
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

www.golewe.eu

